

Rudus Ab:s ansökan om marktäkts- och miljö tillstånd på Kråkö / utlåtande till miljöförvaltningsmyndigheten i Borgå

Miljöförvaltningssektionen 22.02.2024 § 20

Beredning och tilläggsuppgifter
hälsoskyddsplanerare Maarit Lönnroth
etunimi.sukunimmi@porvoo.fi

Tillstånds- och tillsynsnämnden i Borgå stad begär hälsoskyddsmyndighetens utlåtande om Rudus Ab:s ansökan om marktäkts- och miljö tillstånd som gäller grustäkt och krossning på Kråkö. De offentliga ansökningshandlingarna kan läsas på Borgå stads webbplats på adressen <https://www.porvoo.fi/sv/nyheter/kungorelse-om-ansokningar-om-marktakts-och-miljotillstand-rudus-ab/>

Utlåtandet ska skickas senast 1.4.2024 per e-post till adressen ymparistonsuojelu@porvoo.fi. Ärendets diarienummer är **3066/11.01.01/2022**.

Rudus Ab ansöker om marktäkstillstånd för tagande av marksubstanser och miljö tillstånd för krossning av grus (flyttbar stenkross) på fastigheterna Sandgård Rnr 638–439–1–94 och Sandgård IV Rnr 638–439–5–93 i Kråkö by i Borgå stad. Tillstånd söks dessutom för inledande av marktäkt och krossning trots eventuellt ändringssökande innan tillståndet har vunnit laga kraft. Området är ett gammalt grustäktområde där omfattande grustäkt började på 1930-talet och upphörde i slutet av 1960-talet. I området har det till följd av grustäkten uppstått två grundvattenbassänger. Inga egentliga eftervårds- eller landskapsanpassningsåtgärder har gjorts i området. Det planeras att grustäktsverksamheten ska inledas på nytt i området. Området har inga detaljplaner, delgeneralplaner eller generalplaner med rättsverkningar. I planen Nyland 2050 har området anvisats som rekreationsområde.

Det planenliga täktområdet är till sin yta 24,5 ha. Den egentliga grävningen riktar sig på ett område som är cirka 16 ha stort. I området bildas två grundvattenbassänger med en yta på 10,3 ha (södra bassängen) och 3,7 ha (norra bassängen). I det täktområde som ansökan gäller utvinns sammanlagt ca 1 550 000 m³ rtr sand och grus, varav största delen består av uttag under grundvattennivån. Den lägsta utgrävningsnivån är -15, vilket innebär att bassängernas vattendjup kommer att vara som störst ca 15 m. Runt bassängerna formas ett nästan jämnt 10–30 m brett sandstrandsområde. Ramperna kommer delvis att beskas och efter täkten anpassas området till landskapet som ett rekreationsområde.

Den grävda sanden och gruset siktas i täktområdet. En del av jorden kräver också krossning. Krossningsanläggningen placeras i mellersta delen av området, men siktanläggningen flyttas däremot när grävningen framskrider. Grus krossas i genomsnitt cirka 70 000 ton/år och högst 200 000 ton/år.

Tillstånd söks för 15 år, men målet är att slutföra uttaget på cirka 11 år. Tillstånd söks för verksamhet året runt. Verksamheten är dock inte kontinuerlig, utan av ackordkaraktär. Grus krossas, sålls och grävs mån–fre kl. 7–22 och transporteras mån–fre kl. 6–22. På lördagar förekommer transporter sporadiskt kl. 7–18. Grustäktverksamheten ska göras i faser så att sydöstra delen av området kunde användas för informell rekreation under hela täktverksamhetens tid. På somrarna är täkten koncentrerad till områdets nordvästra del. En parkeringsplats och en ny vägförbindelse ska byggas för dem som använder området för rekreation. Denna anslutning är inte avsedd att användas för transporter av grustäktområdet, och parkeringsplatsen och vägförbindelsen hör inte till de ärenden som behandlas i marktäktstillståndet.

Lastning av jord, trafik på byggarbetsplatsen, transport och sållning samt krossning av grus och vid blåsig väder även upplagshögar och väggar som innehåller fina material ger upphov till damm. Då marksubstanser tas under grundvattennivån minskas dammolägenheterna från verksamheten. Vid behov sprayas vatten i krossningsprocessen. Dambildning på arbetsplatsvägarna bekämpas vid behov genom bevattning och regelbundet underhåll av vägarna. Salt används inte vid dammbekämpning. Man strävar efter att placera upplagshögarna så att dammande på grund av vind minimeras. Det föreslås inte att dammkontroll skulle utföras med mätutrustning. Dammutsläppen följs upp organoleptiskt och vid behov vidtar man åtgärder för att begränsa dem.

Täktverksamheten orsakar buller vid sållning och krossning av grus, lastning och tung trafik. Täktverksamheten orsakar att fordonskombinationer trafikeras i objektet under vardagar i genomsnitt ca 25 gånger per dygn. Enligt ansökan avviker bullernivån vid sållning inte avsevärt från den normala bullernivån vid arbete med lastningsarbete för försäljning. Enligt bullermodelleringen förblir de bullernivåer, som verksamheten orsakar vid bostadshusen och fritidsbostäderna, samma som riktvärdena för dagtid eller lägre än dem. Om man däremot samtidigt med grävning och siktning också utför gruskrossning, blir bullernivåerna högre, och då överskrids riktvärdena i vissa bostadsområden, om det inte finns separata bullerskärmar. Med bullerskärmar som anläggs runt om anläggningen är det möjligt att minska olägenheten från buller vid de störningskänsliga objekten så att riktvärdena underskrids. Det föreslås att dammkontroll skulle utföras med mätutrustning en gång i början av verksamheten, varvid det kan säkerställas att de befintliga bullerskydden är tillräckliga och att riktvärdena inte överskrids. Mätningarna utförs under övervakning under en dag och kan vid behov förnyas senare när täktverksamheten har framskridit.

På den del av området för stödverksamhet, där bränslen och smörjmedel för arbetsmaskiner förvaras och där tankningarna äger rum, installeras ett tätt HDPE-membran så att det täcker ett tillräckligt stort område. På membranet breds ett minst 30 cm tjockt lager sand eller stenmjöl för att skydda membranet. Kanterna på det skyddade området höjs så att eventuella läckage av skadliga ämnen inte sprider sig till marken utanför området för stödverksamhet.

Bränslena förvaras i en låsbar dubbelmantlad cistern med överfyllnadsskydd eller alternativt i containrar försedda med avrinningsbassäng. Verksamheten ger upphov till små mängder blandavfall, järnskrot och farligt avfall. Farligt avfall lagras i området för stödverksamhet i en tät och låst container. Det farliga avfallet levereras till en anläggning för farligt avfall eller till någon motsvarande behandlingsplats som har tillstånd att behandla farligt avfall.

Det finns glesbebyggelse i närheten av täktområdet. De närmaste två bostadshusen ligger 70–150 m från täktområdets gräns. Projektområdet har inte klassificerats som grundvattenområde. Kråkö har ett kommunalt vattenledningsnät som en stor del av hushållen har anslutit sig till. En del av invånarna i täktområdets närområde tar sitt hushållsvatten från sina egna brunnar. Under täktverksamheten kommer man att kontrollera grundvattnet med prover både från grundvattenrör och från brunnar. Man bereder sig på eventuella temporära konsekvenser för vattenkvaliteten i den närmaste privata brunnen genom proaktiv observation. Vid behov levereras ersättande hushållsvatten till fastigheten, om man under observationen konstaterar att brunnens vatten på grund av verksamheten är olämpligt för användning som hushållsvatten.

Miljöhälsovårdschefen:

Miljöhälsosektionen beslutar att ge följande utlåtande i ärendet:

Verksamheten får inte orsaka sanitär olägenhet eller försämring av trivseln för den närmaste bosättningen, exempelvis genom damm eller buller.

Bullret från verksamheten får inte på de närmaste bostadsbyggnadernas gårdsplaner eller på områden som används för semesterboende överskrida de riktvärden för buller som anges i statsrådets beslut 993/1992. Också de bullernivåer som är lägre än riktvärdet kan störa trivseln. Miljöhälsosektionen anser att om verksamheten medför bullerolägenheter för bosättningen ska den inte bedrivas under veckoslut, inte heller fredagar efter kl. 17.00.

Damm i sådana mängder som medför olägenhet får inte sprida sig till de närmaste bostadsfastigheternas eller fritidsbostädernas gårdsplaner.

Hälsoskyddssektionen anser det vara positivt att den sökande gett ett förslag till ett kontrollprogram för grundvatten.

Den tilltagande trafik som verksamheten medför får inte orsaka en säkerhetsrisk för dem som använder området för rekreation.

Miljöhälsosektionen har inget annat att anmärka i ärendet.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Beredning och tilläggsuppgifter
hälsoskyddsplanerare Maarit Lönnroth
fornamn.efternamn@borga.fi

Rudus Ab har till byggnads- och miljönämnden i Borgå stad lämnat in en ansökan om marktäkttillstånd enligt 4 § i marktäktslagen (555/1981) för grustäkt samt en ansökan om miljö tillstånd enligt 39 § i miljöskyddslagen (527/2014) för krossning av grus i Kråkö by, Borgå stad. Tillståndsansökningarna gäller en ny verksamhet. Därtill har Rudus Ab lämnat in en ansökan enligt 199 § i miljöskyddslagen (527/2014) för inledande av verksamheten redan innan tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft.

De anhängiga ansökningarna kungjordes 31.1–8.3.2024. På grund av ett formfel i kungörelsen publiceras kungörelsen nu på nytt. Dessutom reserverar tillstånds- och tillsynsnämnden avgivare av utlåtande möjlighet att komplettera sitt utlåtande eller ge ett nytt utlåtande i ärendet. Utlåtandet ska skickas senast 24.5.2024 per e-post till adressen ymparistonsuojelu@porvoo.fi. Ärendets diarienummer är **3066/11.01.01/2022**.

De offentliga ansökningshandlingarna kan läsas på Borgå stads webbplats på adressen <https://www.porvoo.fi/sv/nyheter/kungorelse-om-ansokningar-om-marktakts-och-miljotillstand-rudus-ab/>

Miljöhälsovårdschefen

Miljöhälsosektionen beslutar ge följande utlåtande i ärendet:

Miljöhälsosektionen har inget att tillägga till det tidigare utlåtandet om ärendet.

Beslut:
Förslaget godkändes.
